

การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

THE KNOWLEDGE MANAGEMENT IN WELFARE SCHOOLS GROUP 1

UNDER THE SPECIAL EDUCATION BUREAU

ดิธนา แยมวงษ์^{1*} พาที เกศธนากร²

Deethana Yamwong^{1*} Patee Kesthanakorn²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

^{1,2}Department of Educational Administration, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

*Corresponding Author E-mail : y.dna6208@gmail.com

วันที่รับบทความ 16 ธันวาคม 2567

วันแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2568

วันตอบรับบทความ 8 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการความรู้และ 2) เปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 212 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 2) การเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ของผู้บริหารและครูผู้สอนในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการความรู้, โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

Abstract

The purpose of this research was to study and compare knowledge management in welfare schools group 1 under the special education bureau, Classified by work experience. The samples used in the research were 212 personnel in School administrators and teachers in welfare schools group 1 under the special education bureau, Classified by work experience, by simple random sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with content validity 1.00 and reliability 0.98. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance. The significance level was set at 0.05.

The finding revealed that: 1) Knowledge management in welfare schools group 1 under the special education bureau, overall, is at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects are at a high level of practice, ranked from highest to lowest: learning, followed by knowledge processing and distillation, knowledge access, knowledge organization, knowledge indication, knowledge creation and seeking, and knowledge sharing and exchange. 2) A comparison of knowledge management of the Educational Assistance Schools, Group 1, Office of Special Education Administration, classified by work experience, in general, there is no difference.

Keywords : The Knowledge Management, Welfare Schools

บทนำ (Introduction)

โลกเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมที่ต้องอาศัยฐานความรู้ (Knowledge-based Society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ดังนั้นระบบการจัดการศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ก็ได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่โดยมุ่งเน้นพัฒนาคนในด้านความรู้ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยมและคุณธรรมตั้งแต่รากฐานชีวิตและต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการเปลี่ยนแปลง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนั้นจึงต้องเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวและรองรับกับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืน ของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทิศทางใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อให้คุณภาพ การศึกษานั้นยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) มุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปีที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่สำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดความหมายของการศึกษาไว้ตามมาตรา 4 ว่า “การศึกษา” หมายความว่ากระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาวะแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ ยังได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งในมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : km) เป็นการเรียนรู้แบบใหม่ ที่เรียนจากการปฏิบัติเป็นตัวนำ ไม่ใช่แค่เรียนจากครูหรือตำรา แต่เน้นที่การเรียนรู้แบบการปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์และเน้นความรู้ที่เป็นความรู้ในคนที่เรียกกันว่าความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) ส่วนความรู้ที่ได้จากเอกสารตำราต่าง ๆ นั้น เรียกว่า ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่ค้นหาได้จากสาธารณะทั่วไป ทำให้หน่วยงานมักเกิดการละเลยความรู้ที่อยู่ในคน จึงเป็นเรื่องที่ต้องมีการจัดการความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวคนให้ออกมาเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง ซึ่งสมชาย นำประเสริฐชัย (2558) กล่าวเพิ่มเติมว่า การบริหารจัดการความรู้ของบุคคลหรือองค์กร เป็นไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยแต่ละบุคคลหรือองค์กรล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายที่อาจจะเหมือนหรือแตกต่างกัน ดังนั้น กระบวนการย่อยในการจัดการความรู้ จึงมีการนำเสนอในมุมมองและแนวคิดต่าง ๆ จำนวนมาก โดยที่กระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรต่าง ๆ นั้นสามารถแบ่งออกเป็นกระบวนการย่อย ๆ ได้ดังนี้คือ 1) การกำหนดความรู้และแหล่งของความรู้ (Knowledge Identification) 2) การแสวงหาความรู้จากภายนอก (Knowledge Acquisition) 3) การพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Knowledge Creation) 4) การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Knowledge Integration) 5) การถ่ายทอดความรู้ (knowledge transfer) และ 6) การจัดเก็บความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ (Knowledge Storage and maintenance) (วิจารณ์ พานิช, 2546) การจัดการ

ความรู้ที่ดีจะช่วยให้โรงเรียนได้ประโยชน์ ได้แก่ การลดขั้นตอนการทำงานได้เพราะสามารถแสวงหาความรู้แนวทางการสำเร็จที่มาแล้ว ได้โดยสะดวก รวดเร็ว ทำให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ปฏิบัติงานไม่ต้องทำงานด้วยการลองผิดลองถูก ช่วยประหยัดเวลา ประหยัดทรัพยากร ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งองค์กรที่มีระบบการจัดการความรู้ที่ดีจะทำให้ผู้ที่แสวงหาความรู้มีช่องทางการเข้าถึงที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างปฏิบัติเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่โดยเรียนรู้ต่อยอดจากความรู้ที่ฝังในตัวของผู้มีประสบการณ์การทำงานมาก่อน โดยหน่วยงานไม่ต้องเสียเวลามาทำวิจัยพัฒนาในความรู้บางเรื่อง เพราะสามารถใช้ความรู้จากการสะสมไว้แล้วจากบุคคล หรือจากส่วนต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้ได้เลย ทำให้เกิดแหล่งความรู้ในองค์กรที่สามารถเรียกใช้ประโยชน์อย่างรวดเร็วและเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นได้รับรู้และศึกษาค้นคว้าต่อไป ซึ่งบางอย่างถ้าเรียนรู้จากคนเก่งและประสบความสำเร็จในการทำงานมาก่อนจะช่วยย่นระยะเวลาในการทำงานได้มากกว่า และการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อวัฒนธรรมการทำงานของคนในองค์กรปรับเปลี่ยนจากเดิมมาสู่วินิจฉัยในตนเองและมีการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ตลอดชีวิต (โกลดา สุขสี, 2563)

เนื่องจากโรงเรียนในศูนย์ศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยแผนการดำเนินงานครบทุกภารกิจในภาพรวมคือ ยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ข้อ ดังนี้ 1) การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส 2) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ 3) การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สามารถบริหารจัดการ บริหารหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การผลิตพัฒนากระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล และ 5) การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการระดมทรัพยากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2567)

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการจัดการความรู้ในประเด็นดังกล่าวเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการจัดการความรู้ในสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก มีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้ ซึ่งมีความแตกต่างจากสถานศึกษาทั่วไป ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์สอน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น หากไม่ได้จัดเก็บให้เป็นระบบ ก็อาจจะจางหายไปกับผู้เกษียณอายุราชการจากการลาออกหรือโอนไปปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่น ผู้ร่วมงานรุ่นหลังไม่ได้ใช้ประโยชน์กับการทำงาน และถึงแม้ว่าสถานศึกษาหลายแห่งได้มีการนำกระบวนการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาแล้ว แต่สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้นั้นยังมีจำนวนน้อย ซึ่งอาจเกิดจากสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของแต่ละสถานศึกษา รวมไปถึงความแตกต่างตามประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาด้วย (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2567)

การจัดการความรู้เป็นการสร้างและแสวงหาความรู้ การเข้าถึง ความรู้ของบุคลากรที่ง่ายและสะดวก การแลกเปลี่ยนความรู้ภายในโรงเรียนซึ่งความรู้จากการ ดำเนินงานจะต้องสร้างและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และบุคลากรได้รับประโยชน์สูงสุด ในกรณีการจัดการความรู้ของโรงเรียนจะมีผลดี คือ โรงเรียนจะได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น สามารถดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ เพราะองค์กรต้องปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มาพัฒนาเป็นฐานความรู้อย่างเป็นระบบและสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้าง กว้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งโรงเรียนเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง รวมทั้งมีบรรยากาศที่ดีในการดำเนินงาน ครู ได้รับการพัฒนา ให้มีความชำนาญและความเชี่ยวชาญเพิ่มสูงขึ้น เพราะเป้าหมายของการจัดการความรู้คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพงาน พัฒนาคุณภาพคน และความรู้ สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งการจัดการความรู้นับเป็นรูปแบบการบริหารหนึ่ง que ผู้บริหารสามารถนำมา พัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนมี หน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนละครครูเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน ที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะต่ำหรือสูงจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางความสำเร็จทางการศึกษาในอนาคตและศักยภาพในการแข่งขันเพื่อ รองรับการพัฒนาในระดับสากลต่อไป (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566)

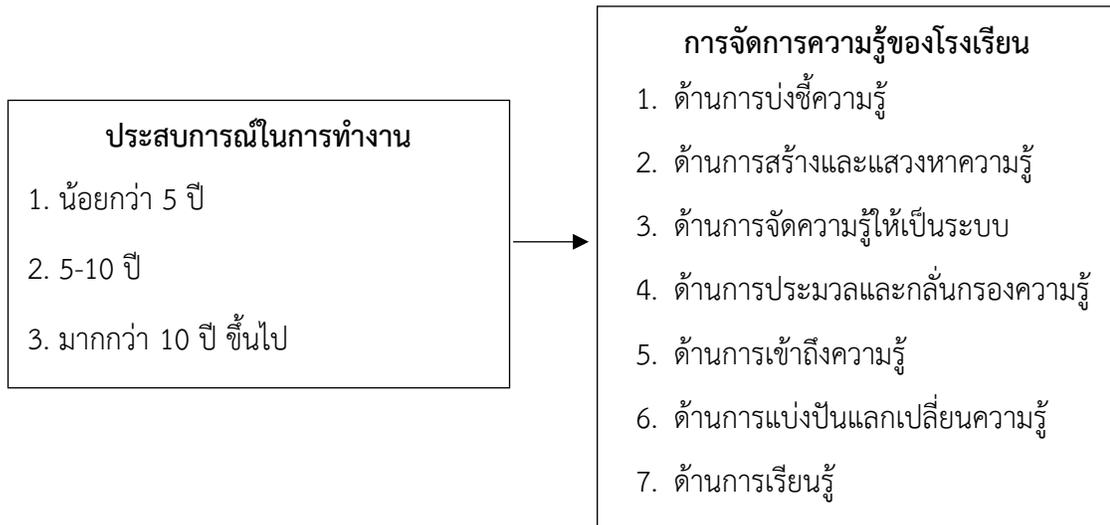
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นความสำคัญที่จะศึกษา เรื่องการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นข้อมูล ของแนวทางในการจัดการความรู้ในสถานศึกษา และนำไปพัฒนาคุณภาพในการบริหารสถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย(Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ

2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 474 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 212 คน ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ตำแหน่งในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งมี 7 ด้าน คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 35 ข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 256 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

4.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วกรณีพบที่มีความแตกต่างค่าเฉลี่ย ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ดังปรากฏตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม

การจัดการความรู้ของโรงเรียน	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการบ่งชี้ความรู้	4.19	0.51	มาก
2. ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.13	0.58	มาก
3. ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ	4.26	0.38	มาก
4. ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.29	0.49	มาก
5. ด้านการเข้าถึงความรู้	4.27	0.56	มาก
6. ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	4.03	0.40	มาก
7. ด้านการเรียนรู้	4.33	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.32	มาก

2. การเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ และด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังปรากฏตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม

การจัดการความรู้ของโรงเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการบ่งชี้ความรู้	4.16	0.47	4.08	0.51	4.35	0.50	5.98**	0.003
2. ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.27	0.44	3.99	0.57	4.22	0.62	5.15**	0.007
3. ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ	4.23	0.35	4.22	0.40	4.34	0.37	2.14	0.120
4. ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.35	0.38	4.29	0.51	4.25	0.50	0.55	0.573

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การจัดการความรู้ของโรงเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
5. ด้านการเข้าถึงความรู้	4.21	0.63	4.32	0.53	4.23	0.55	0.74	0.477
6. ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยน ความรู้	4.17	0.38	3.95	0.40	4.06	0.39	4.59*	0.011
7. ด้านการเรียนรู้	4.37	0.41	4.33	0.48	4.31	0.44	0.20	0.818
รวมเฉลี่ย	4.25	0.27	4.17	0.30	4.25	0.30	1.99	0.138

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม
 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการบ่งชี้ความรู้

ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{x}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)
		4.16	4.08	4.35
น้อยกว่า 5 ปี	4.16	-	0.69 (0.080)	0.15 (-0.189)
5-10 ปี	4.08	-	-	-0.26** (0.003)
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	4.35	-	-	-

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้

ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{x}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)
		4.27	3.99	4.22
น้อยกว่า 5 ปี	4.27	-	0.28** (0.007)	0.04 (0.908)
5-10 ปี	3.99	-	-	-0.23* (0.033)
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.22	-	-	-

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{x}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)
		4.17	3.95	4.06
น้อยกว่า 5 ปี	4.17	-	0.21* (0.011)	0.11 (0.363)
5-10 ปี	3.95	-	-	-0.10 (0.227)
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.06	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทรัพยากรในการสร้างนวัตกรรมของบุคลากรในโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และบุคลากรสามารถนำความรู้มาสร้างนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานของตนเอง อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลการใช้ความรู้เพื่อนำผลมาวางแผนหรือปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ วิภาดา เวทย์ประสิทธิ์ (2567) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรทั้งในตัวบุคคลและเอกสารต่าง ๆ นำมาพัฒนาจัดให้เป็นระบบเพื่อที่จะให้บุคลากรในองค์กรนำความรู้ที่นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะทำให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามพันธกิจและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ทันเวลา รวมถึงมีความสามารถในการแข่งขันและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เป็นองค์กรที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนากานต์ แก้วพิทักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภออานมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการจัดการความรู้ของพนักงานส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสุชาดา หวังดี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับเสรี ทองคำ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้และแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการจัดการความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการบ่งชี้ความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ให้ความสำคัญกับการประชุมวิเคราะห์ ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ มีการกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรในการจัดการความรู้ และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และได้ชี้แนะให้ครูร่วมกันวางแผนกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการความรู้ เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาจัดการความรู้และสามารถจัดสรรทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2558) ให้ความหมายว่า การบ่งชี้ความรู้ เป็นการค้นหาแหล่งความรู้ในองค์กรและนอกองค์กร ที่มีผู้เกี่ยวข้องหรือต้องการทราบข้อมูล เช่น บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบของความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน การบันทึกลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติงานอยู่ที่ใครหรือความรู้ที่องค์การจำเป็นต้องมีและมีการประชุมวิเคราะห์

เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องนำความรู้มาใช้ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของชนากานต์ แก้วพิทักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภออานมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับฉวีวรรณ หนูเมือง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.2 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการสร้างเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา ประสบการณ์การทำงาน มีการพัฒนาปรับปรุงความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นองค์ความรู้ใหม่อยู่เสมอ และมีการพัฒนาแหล่งความรู้โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างและแสวงหาความรู้ของบุคลากร และชี้แนะแนวทางว่าควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อรวบรวมแลกเปลี่ยนและแสวงหาความรู้ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2558) กำหนดว่า การสร้างและแสวงหาความรู้ เป็นการรวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมารวมไว้โดยบุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียนมาใช้ในการทำเอกสารคู่มือและบทเรียนให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการหรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใช้การสร้างความรู้ขึ้นจากความรู้เดิมที่มีอยู่หรือนำความรู้จากภายนอกองค์การมาใช้เพื่อต่อยอดและเพื่อให้องค์การมีความรู้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ หนูเมือง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นจรส ศิริขรรแสง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.3 ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการสืบค้นและติดตามผลการปฏิบัติงาน มีการจำแนกเอกสารต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น โดยมีสถานที่จัดเก็บฐานข้อมูลแหล่งความรู้ที่สะดวกต่อการสืบค้น และร่วมกันแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำฐานข้อมูล ความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นและบุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เพื่อประโยชน์สูงสุด ดังที่ สุชาติ หวังดี (2560) ให้ความหมายว่า ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ เป็นการนำความรู้ที่ได้มาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การเก็บรวบรวม ค้นหา และการนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ทำได้ง่ายและรวดเร็ว และมีการแบ่งชนิดเป็นหมวดหมู่ชัดเจน หรือประเภทความรู้โดยคำนึงว่าผู้นำไปใช้และลักษณะการทำงานของบุคลากรเป็นแบบใด เช่น แบ่งตามความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของบุคลากร โดยมีการ

สื่อสารให้ความรู้ร่วมกันพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ หนูเมือง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ไอลดตา สุขสี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเต่า) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.4 ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ให้มีการปรับปรุงเอกสารให้มีเนื้อหาครบถ้วน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน และมีข้อเสนอแนะสนับสนุนให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดทำเอกสารอย่างสม่ำเสมอ มีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ และตรวจสอบเอกสาร โดยนำความรู้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดให้กับบุคลากรทั่วทั้งสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2558) กำหนดว่า ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ โดยให้บุคลากรมีการประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนดและภาษาที่เข้าใจง่ายและสะดวกต่อการใช้ และในรูปแบบของเอกสารต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันสะดวกต่อการจัดเก็บและการค้นหาและใช้ภาษาความหมายของคำต่าง ๆ ให้เหมือนกันทั้งโรงเรียนโดยให้มีความเที่ยงตรง ปรับปรุงความรู้ให้ครบถ้วนทันสมัย สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้เพื่อให้ความเข้าใจตรงกันและเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนากานต์ แก้วพิทักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภออานมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับไอลดตา สุขสี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเต่า) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.5 ด้านการเข้าถึงความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้ความสำคัญกับการกำหนดรูปแบบวิธีการในการเข้าถึงความรู้ต่าง ๆ ในองค์กรอย่างชัดเจน จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลความรู้ใหม่ ให้บุคลากรอย่างทั่วถึงโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดทำป้ายนิเทศ หนังสือเวียน ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น และมีศูนย์ข้อมูลให้บุคลากรสามารถสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลได้หลากหลายช่องทาง เช่น เอกสาร ระบบเทคโนโลยีที่สะดวก รวดเร็ว ตรงตามความต้องการในสถานศึกษา และร่วมกันเสนอแนะให้มีการจัดทำสารบัญข้อมูลความรู้ให้บุคลากรสามารถสืบค้นข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว ดังที่ ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2552) ให้ความหมายว่า การเข้าถึงความรู้ (knowledge access) องค์กรต้องมีวิธีการในการจัดเก็บและกระจายความรู้เพื่อให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ได้

โดยทั่วไปการกระจายความรู้ให้ผู้ใช้โดยการป้อนความรู้ คือการส่งข้อมูลความรู้ให้ผู้ใช้โดยผู้รับไม่ได้ร้องขอ เช่น การส่งหนังสือเวียนแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ และการให้โอกาสเลือกใช้ความรู้ คือ การที่รับผู้รับสามารถเลือกรับหรือใช้แต่เฉพาะข้อมูลความรู้ที่ต้องการเท่านั้น ซึ่งช่วยลดปัญหาการได้รับข้อมูลความรู้ที่ไม่ต้องการมากเกินไปองค์กรควรทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการกระจายความรู้ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้ข้อมูลความรู้ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยฉวีวรรณ หนูเมือง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเข้าถึงความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับของนจรส ศิริขรรแสง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเข้าถึงความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.6 ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการจัดระบบพี่เลี้ยงเพื่อช่วยสอนงานและให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่ไม่มีประสบการณ์ หลังเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนา ฯลฯ มีการจัดให้บุคลากรนำความรู้มาถ่ายทอดให้บุคลากรอื่นภายในโรงเรียน และมีการจัดกิจกรรมให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมหรือจัดตั้งทีมข้ามสายงาน) และเสนอแนะแนวทางให้มีการเผยแพร่ความรู้สู่เครือข่ายสร้างเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังที่ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2567) กำหนดว่าการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนเคล็ดลับ เทคนิคการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน และแบ่งปันความรู้โดยวิธีต่าง ๆ เช่น บุคลากรมีการสอนงานการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันละกันมีการมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้การประชุมสัมมนาจัดทำเอกสาร จัดทำฐานความรู้ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และมีการแบ่งปันความรู้เพื่อผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกใช้ได้ตามสะดวกเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลพัทธ์ โด่งพิมาย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับปริญญา อ้นภักดี (2566) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุค new normal สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.7 ด้านการเรียนรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีการสนับสนุนทรัพยากรในการสร้างนวัตกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยการส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และบุคลากรสามารถนำความรู้มาสร้างนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานของตนเอง และร่วมกันชี้แนะแนวทางการวัดผลและประเมินผลการใช้ความรู้เพื่อนำผลมาวางแผนหรือปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันพึง

ผลผลิตแห่งชาติ (2548) กำหนดว่า ด้านการเรียนรู้ เป็นการทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง และ นำความรู้ที่ได้จากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนหรือสืบค้นไปใช้ประโยชน์ในการทำงานแล้วเกิดความรู้ใหม่ นำมาเข้าระบบจัดเก็บหรือแบ่งปันแลกเปลี่ยน ก็จะต้ององค์ความรู้ใหม่ให้ใช้ประโยชน์ต่อไปได้เรื่อย ๆ ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เกิดระบบการเรียนรู้จากวงจร “สร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่” หมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของชนากานต์ แก้วพิทักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภออานมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการเรียนรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับโอลดา สุขสี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเตมา) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเรียนรู้ ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากผลการวิจัยสำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และมีการเผยแพร่ความรู้สู่เครือข่าย สร้างเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กันน้อย ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อช่วยในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งเสริมให้มีเวทีหรือกิจกรรมสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นที่ตัวบุคคลมากกว่า เครื่องมือเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพราะสิ่งเหล่านั้นช่วยเอื้ออำนวยให้วิธีการนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สะดวกขึ้น จึงควรเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง โดยการจัดการความรู้ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนรู้ต้องพัฒนาให้องค์กรและบุคลากรมีการเรียนรู้พร้อมกันและสามารถนำไปสร้างสรรค์นำไปสู่องค์กรแห่งความสำเร็จได้ ซึ่งในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้น การจัดการความรู้จะเป็นตัวกำหนดขององค์กรในการบริหารสถานศึกษาในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้และเพิ่มสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ต้องร่วมสร้างและขับเคลื่อนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและภูมิคุ้มกัน และต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ให้ครูร่วมพัฒนาองค์กรเพิ่มศักยภาพความสามารถในการสร้างสรรค์องค์กรอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพต่อไป

3. การเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แต่ละโรงเรียนผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีการจัดการความรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน การ

แก้ปัญหา ประสบการณ์การทำงาน มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการสืบค้นและติดตามผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้บริหารยังให้ความสำคัญต่อการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี ทองคำ (2567) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้และแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสุชาติ หวังดี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษแต่ละโรงเรียน ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีการจัดการความรู้แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ระหว่างประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ระหว่างประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูมีการประชุม วิเคราะห์ ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ มีการกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรในการจัดการความรู้ มีการสร้างเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา ประสบการณ์การทำงาน มีการพัฒนาปรับปรุงความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นองค์ความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีการจัดระบบพี่เลี้ยงเพื่อช่วยสอนงานและให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่ไม่มีประสบการณ์ และหลังเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ฯลฯ มีการจัดให้บุคลากรนำความรู้มาถ่ายทอดให้บุคลากรอื่นภายในโรงเรียน ดังที่วิไลวรรณ เสาร์อินทร์ (2561) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง บุคลากร และองค์กร ส่งผลให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่ดีในการปฏิบัติงาน ช่วยลดขั้นตอนในการทำงานได้ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องลองผิดลองถูก บุคลากรในองค์กรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถทำงานแทนกันได้ และผู้ที่แสวงหาความรู้มีช่องทางเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ช่วยให้องค์กรมีความมั่นคงก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่ได้ง่าย สามารถแบ่งปันความรู้กันได้อย่างเหมาะสม จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ศรีกัมพล (2557) ได้ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และสอดคล้องกับสุชาติ หวังดี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ข้อเสนอแนะการวิจัย(Research Suggestions)

จากผลการศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการวางแผน ศึกษาขอบเขตความรู้ที่จำเป็นสำหรับองค์กรที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อรวบรวม แลกเปลี่ยนและแสวงหาความรู้ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดทำสารบัญช้อมูลความรู้ให้บุคลากรสามารถสืบค้นข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วเพื่อเผยแพร่ความรู้สู่เครือข่ายสร้างเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และให้มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำฐานข้อมูล ความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นและบุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงได้

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งกรรมการนิเทศ จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เผยแพร่ความรู้สู่เครือข่ายผ่านช่องทางการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี และตรวจสอบเอกสารเพื่อวัดผลและประเมินผล การใช้ความรู้เพื่อนำผลมาวางแผนหรือปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง(References)

- กมลพัทธ์ โด่งพิมาย. (2558). การจัดการความรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- ชนากานต์ แก้วพิทักษ์. (2557). การจัดการความรู้ของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- ฉวีวรรณ หนูเมือง. (2561). การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต**, 14(1) : 43-54.
- ธงชัย ศรีกัมพล. (2557). สภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2552). องค์การแห่งความรู้ จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ=The knowledge organization: from concept to practice. กรุงเทพฯ : รัตนไตร.
- นจรส ศิริขรรแสง. (2564). แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปริญญา อันภักดี. (2566). แนวทางการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุค New Normal สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. **วารสารบริหารการศึกษา มศว.**, 20(38) : 85-95.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2567). “การจัดการความรู้ในสถานศึกษา”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://satit.cmru.ac.th/2022/core/File/1220.pdf>. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2567.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจบนฐานความรู้. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิภาดา เวชประสิทธิ์. (2567). “การจัดการความรู้ (Knowledge Management)”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก http://hsmi2.psu.ac.th/upload/forum/Phd_Wiphada_slide.pdf. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2567.
- วีไลวรรณ เสาร์อินทร์. (2561). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมชาย นำประเสริฐชัย. (2558). การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). คู่มือการ จัดทำแผนจัดการความรู้ : โครงการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในส่วนราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). “แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564)”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2567.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม**

แห่งชาติฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2558). **การจัดการความรู้.** (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ : คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2559). **แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-**

2564). กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2567). **ข้อมูลสารสนเทศ ปี 2566.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สุชาติ หวังดี. (2560). **การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่**

การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสรี ทองคำ. (2567). “การจัดการความรู้และแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก

<https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/education2/article/view/3001/431>. สืบค้นเมื่อ 20

กรกฎาคม 2567.

ไอลตา สุขสี. (2563). **แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเต่า).** ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). “Determining sample size for research activities”.

Educational and Psychological Measurement, 30 : 607-610.